

Minister Obrony Narodowej

Mariusz BŁASZCZAK

BMON-WSiW.0503.277.2023
Warszawa, 3 marca 2023 r.

Pan dr hab. Marcin WIĄCEK
RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

E-PUAP

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na pismo z dnia 26 stycznia 2023 r. (WZF.7050.9.2022.TO), dotyczące problemów zgłoszonych przez żołnierzy 5. Lubuskiego Pułku Artylerii w Sulechowie (5 pa) w trakcie wizytacji przedstawicieli Wydziału do spraw Żołnierzy i Funkcjonariuszy Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, proszę o przyjęcie następujących informacji.

Art. 26 *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.)* wskazuje, że „*Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej służą ochronie niepodległości państwa i niepodzielności jego terytorium oraz zapewnieniu bezpieczeństwa i nienaruszalności jego granic*”. Problematykę zawodowej służby wojskowej reguluje *ustawa z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2022 r., poz. 2305, t.j.)* zwana dalej ustawą, zgodnie z którą żołnierze zawodowi stanowią kadrę zawodową Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (SZ RP), pełniąc służbę wojskową dla dobra RP, która wymaga zdyscyplinowania, lojalności i poświęcenia. Istotą tej służby są często niespotykane w środowisku cywilnym ograniczenia i wyrzeczenia, związane niejednokrotnie z jej pełnieniem poza miejscem zamieszkania. Niemniej jednak w ramach uznania i szacunku wobec żołnierzy zawodowych, ustawodawca nadał tej grupie zawodowej liczne uprawnienia, gwarancje socjalno – bytowe oraz finansowe, z uwzględnieniem członków ich rodzin. Odnosząc się do problemów zasygnalizowanych w piśmie, informuję co następuje:

1) Organizacja służby i pobytu żołnierzy 5pa na granicy wschodniej.

Sposób realizacji zadań jak i liczebność wojsk wydzielonych do ochrony granicy wschodniej uwzględniały bieżącą sytuację w tym rejonie oraz prognozowane zagrożenia. Proces rotacji pododdziałów został określony w *Zarządzeniu Operacyjnym Dowódcy Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych Nr 838/DG RSZ z dnia 22 grudnia 2021 r.* Żołnierze 5 pa wykonywali zadania w strefie nadgranicznej od 15 października 2021 r., początkowo w systemie służby na posterunkach w wymiarze 12/24h z możliwością rotacji po trzech tygodniach, z czterodniowym pobytem w miejscu zamieszkania. Od marca 2022 r. wprowadzono rotację po dwóch tygodniach służby na granicy, z możliwością dwutygodniowego pobytu w macierzystym garnizonie. Natomiast w przypadkach losowych i sprawach osobistych, żołnierze korzystali z urlopów okolicznościowych.

2) Realizacja zadań przez 5pa oraz jego ukończenie.

Dowódcy na poszczególnych szczeblach dowodzenia w okresie od 15 października 2021 r. do 31 grudnia 2022 r. dokładali wszelkich starań, aby realizacja zadań odbywała się na jak najwyższym poziomie, mimo niepełnego ukończenia pułku stanem osobowym. Poczynione wysiłki znalazły odzwierciedlenie w wysokiej ocenie realizacji zadań służbowych przez przełożonych. 9 listopada 2021 r. Prezes Rady Ministrów Pan Mateusz MORAWIECKI wraz z Wiceprezesem Rady Ministrów – Ministrem Obrony Narodowej Panem Mariuszem BŁASZCZAKIEM złożyli wizytę żołnierzom 5 pa i 6. Brygady Powietrznodesantowej, pełniącym służbę na granicy z Białorusią. Ponadto, słowa uznania za dotychczasową, wzorową współpracę, w specjalnym liście adresowanym do Dowódcy Pułku wyraził Komendant Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej.

3) Wymiar czasu służby żołnierzy w 5pa.

Przełożeni żołnierzy, potwierdzili występowanie zaległości w realizacji urlopów u części żołnierzy oraz niepełnego wykorzystania dni wolnych za ponadnormatywny czas służby. Podkreślili przy tym, że średni wymiar zaległych urlopów w przeliczeniu na żołnierza kształtuje się na poziomie kilkunastu dni. Dowódcy poszczególnych pododdziałów czynią starania aby zaległe urlopy wypoczynkowe i wypracowane godziny w wymiarze przekraczającym normę czasu służby mogły być wykorzystane w dogodnych dla żołnierzy terminach. W celu poprawy zaistniałej sytuacji, Dowództwo Generalne Rodzajów Sił Zbrojnych (DG RSZ) planuje podjęcie stosownych działań organizacyjno – planistycznych, mających na celu zmniejszenie zaległości w wykorzystywaniu urlopów wypoczynkowych oraz zwrotu czasu wolnego za ponadnormatywny czas służby.

4) Realizacja zadań przez pion logistyki 5pa.

Obciążenie personelu logistycznego wynikało z zadań nakładanych na jednostkę wojskową przez przełożonych oraz zaplanowanych i realizowanych przedsięwzięć szkoleniowych przez samą jednostkę wojskową. Uwypukliła się kwestia wakujących stanowisk w specjalnościach logistycznych jak i brak możliwości zastępstwa żołnierzy o specyficznych specjalnościach, np. magazynier materiałów pędnych i smarów, magazynier środków bojowych, kierowca cysterny, kucharz, itp. Przełożeni żołnierzy dostrzegają problem niepełnego ukończenia pododdziałów logistycznych 5 pa (kompanii logistycznych wchodzących w skład dywizjonów oraz batalionu logistycznego). Nie mniej jednak stwierdzają, że stopień ukończenia tych pododdziałów nie odbiegał od wskaźników w tym zakresie w pozostałych jednostkach wojskowych, w tym pododdziałów logistycznych SZ RP. Realizacja zadań była systematycznie monitorowana przez Zarząd Planowania Logistycznego J4 DG RSZ w ramach cyklicznych odpraw z jednostkami wojskowymi realizującymi zadania na granicy.

5) Wyróżnienia dla żołnierzy 5pa za wykonywanie zadań na granicy.

Za bardzo dobrą i wzorową realizację zadań, żołnierze pułku wyróżnieni zostali nagrodami finansowymi na podstawie:

- a) decyzji Ministra Obrony Narodowej;

- b) funduszu nagród, w tym funduszu nagród będącego do dyspozycji Dowódcy 5 pa;
- c) nagród uznaniowych za wykonywanie zadań służbowych za żołnierzy przebywających na zwolnieniach lekarskich, urloпах macierzyńskich oraz wychowawczych.

Ponadto, w celu uhonorowania osób zaangażowanych w ochronę granicy, ustanowiony został znak specjalny „Za Ochronę Granicy Rzeczypospolitej Polskiej”, wprowadzony *decyzją Nr 148/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 17 października 2022 r. w sprawie wprowadzenia znaku specjalnego (Dz. Urz. MON z 2021 r., poz. 173)*. Dodatkowo *rozporządzeniem Ministra Obrony Narodowej z dnia 1 marca 2022 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie świadczeń socjalno – bytowych dla żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 2022 r., poz. 543)* wprowadzona została dopłata do wypoczynku w ramach programu „Tanie Wczasy” dla żołnierzy zawodowych skierowanych do służby w pasie nadgranicznym, w ramach wsparcia udzielonego Straży Granicznej przez SZ RP. Dopłata przysługuje żołnierzowi, jego małżonce i dzieciom pozostającym na jego utrzymaniu bez względu na wysokość dochodów uzyskiwanych w rodzinie żołnierza, który pełnił służbę przez okres nie krótszy niż sześćdziesiąt dni.

6) Dodatek bojowy.

Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 9 stycznia 2023 r. w sprawie dodatków do uposażenia zasadniczego żołnierzy zawodowych (Dz. U., poz. 149) wprowadziło regulację, która przyznaje dodatek pieniężny o charakterze stałym dla żołnierzy zawodowych, z tytułu pełnienia przez nich służby w jednostkach wojskowych, dyslokowanych we wschodniej części kraju. Przedmiotowa regulacja stanowi mechanizm motywujący żołnierzy do podejmowania służby w jednostkach wojskowych stacjonujących w rejonie przygranicznym, jako priorytetowych z punktu widzenia obronności państwa.

Podsumowując wskazać należy, że przepisy przywołanej na wstępie ustawy, zapewniają warunki do skutecznej realizacji przez SZ RP misji i zadań. Z uwagi na dużą ilość realizowanych przedsięwzięć, nieustannej modyfikacji wymaga planowanie i koordynacja zadań na szczeblu taktycznym. W chwili obecnej liczba żołnierzy 5 pa wspierających służby graniczne uległa zmniejszeniu, z kilkuset żołnierzy w 2021 r., do kilkunastu pod koniec 2022 r.

Ponadto, mając na uwadze problemy zasygnalizowane w wystąpieniu Pana Rzecznika, podejmowane będą działania zmierzające do stworzenia warunków do terminowego wykorzystywania urlopów przez żołnierzy, rekompensujących ponadnormatywny czas służby oraz zmniejszających skutki „życia na dwa domy”. Kwestie te będą omawiane w toku dokonywanej corocznie oceny sytuacji kadrowej w SZ RP. Jednocześnie wskazać wypada, że służba żołnierzy w strefie nadgranicznej została w całości doceniona przez resort obrony narodowej w postaci nagród uznaniowych oraz wyróżnień.

Z poważaniem

z up. Wojciech Skurkiewicz

Sekretarz Stanu

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	91748.593656.245393
Nazwa dokumentu	projekt odpowiedzi MON do RPO w sprawie 5pa.(III).pdf
Tytuł dokumentu	projekt odpowiedzi MON do RPO w sprawie 5pa.(III)
Sygnatura dokumentu	BMON-WSiW.0503.277.2023
Data dokumentu	03.03.2023 15:19:39
Skrót dokumentu	42FF2A491179C17E80343E129740A0F6846ACC A5
Wersja dokumentu	1.20
Data podpisu	03.03.2023
Podpisane przez	Wojciech Skurkiewicz Sekretarz Stanu
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego
	EZD .
Data wydruku:	06.03.2023 08:49:15
Autor wydruku:	Gregorczyk Konrad